

ОДЛУКЕ ОКРУЖНОГ СУДА У БЕОГРАДУ

Опозив поклона

Пресудом општинског суда усвојен је тужбени захтев па је опозван уговор о поклону склопљен између странака, те је одређено успостављање земљишно-књижног стања какво је било пре провођења уговора о поклону, тако што се брише право власништва на непокретностима са имена и власништва туженог поклонопримаоца - поклонодавца, па се налаже туженом да преда тужиоцу на слободно располагање у посед означене катастарске парцеле и плати трошкове спора.

Предмет спора је захтев тужиоца за опозив поклона по уговору Ов. бр. 886/87 од 19. марта 1987. године, због неблагодарности туженог.

У поступку пред општинским судом утврђено је да је тужилац наведеним уговором поклатио туженом, који му је син, предметне непокретности, а под теретом права доживотног уживања на одређеним парцелама. Поклатиене непокретности тужилац је предао туженом у државину. Дајући овај поклон, тужилац је био мотивисан жељом да се тужени и његова супруга брину о њему у погледу исхране и хигијене. Међутим, тужени, осим у периоду од око годину дана, на шта се обавезао поравнањем закљученим са тужиоцем 4. децембра 1987. године у парници за опозив поклона, не само да се годинама не брине о тужиоцу, иако је тужиоцу, као старом човеку, јер је рођен 1910. године, потребна помоћ и нега, а нарочито помоћ око исхране и одржавања хигијене, већ је и годинама у лошим односима са тужиоцем, свађа се са њим, а не доприноси ни његовом издржавању.

Из наведеног, општински суд је закључио да такво понашање туженог према тужиоцу представља тежу незахвалност, односно неблагодарност, што је разлог за опозив уговора о поклону.

Код таквог стања ствари, правилно је општински суд применно материјално право када је усвојио тужбени захтев тужиоца, којим је тражио опозив поклона, брисање укњиженог права својине туженог уз истовремени упис тог права на своје име, као и повраћај датог у извршењу уговора о поклону. Зато су неосновани наводи жалбе, па је побиијену пресуду потврдио Окружни суд и одбио жалбу туженог као неосновану.

(Пресуда Окружног суда у Београду, Гж. 8845/91 од 21. јануара 1992. године.)

Изборно право

Решењем општинског суда у Београду Р. бр. 436/92 од 26. јуна 1992. године одбијена је као неоснована жалба предлагача и потврђено решење општинске изборне комисије од 4. јуна 1992. године.

Против наведеног решења предлагач је благовремено уложио жалбу не наводећи разлоге побиијања, али из садржине жалбе произлази да га побиија због погрешне примене материјалног права и битних повреда поступка.

Испитујући правилност првостепеног решења, у смислу одредаба чл. 365. и 381. Закона о парничном поступку, Окружни суд у Београду, као другостепени, нашао је:

Жалба је неоснована.

Првостепено решење не садржи битне повреде поступка из чл. 354, ст. 2. у вези са чл. 381. Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности и због којих би исто ваљало укинути, нити у својој жалби предлагач на њих одређено указује.

Према стању у списима, противник предлагача је решењем 013-1-198/1 од 4. јуна 1992. године одбацио приговор предлагача као неблагоприятан из

разлога што је утврђено да су резултати избора за одборнике општине утврђени 1. јуна 1992. године, а приговор је примљен 4. јуна 1992. године у 12,00 часова, дакле - после истека рока од 24 часа, од дана утврђивања резултата гласања.

Против напред наведеног решења предлагач је изјавио жалбу првостепеном суду који је одбио жалбу као неосновану, дајући за овакву одлуку разлоге које као основане прихвата и другостепени суд.

Наиме, и по схватању другостепеног суда, рок од 24 часа од дана утврђивања резултата гласања који је предвиђен чл. 57, ст. 3. Закона о избору народних посланика, преклузиван рок у коме су могле да се истичу све неправилности, због чега је првостепени суд, када је нашао да је приговор поднет након истека наведеног рока, правилно поступио када је потврдио решење којим је одбачен приговор предлагача као неблаговремен.

У жалби предлагач понавља наводе и околности који су били цењени током првостепеног поступка, због чега је исту ваљало одбити и потврдити првостепено решење.

Са изложеног, Окружни суд у Београду је применом одредбе чл. 380, ст. 2. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци.

(Решење Окружног суда у Београду Гж. 7980/92 од 25. децембра 1992. године.)

Осигурање у случају крађе делове мотоцикла

Предмет спора је тужбени захтев за исплату штете која је настала услед крађе делова мотоцикла тужиоца.

У проведеном поступку утврђено је да је тужилац, власник мотоцикла марке "Јамаха ХС 500" са туженим закључио уговор о осигурању овог мотоцикла и то према условима за потпуно каско осигурање.

Није спорно да је непознато лице провалило у гаражу тужиоца и украдо из гараже делове мотоцикла који су били скинути са мотора и налазили се у гаражи поред мотоцикла. Међу странкама није спорна ни вредност украдених делова.

Полазећи од наведених чињеница, општински суд је усвојио тужбени захтев тужиоца, јер налази да се у конкретном случају не може применити члан 1, тач. 4. Услови за комбиновано осигурање моторних возила и искључити обавеза туженог за накнаду штете, пошто се делови који су украдени нису налазили у другим просторијама у односу на мотоцикл, који је предмет осигурања. Ово стога, што се не може сматрати да свако физичко одвајање неког дела мотора од самог мотора представља и просторно одвајање, па сходно томе, а како су се мотор и мотоцикл тужиоца и одвојено украдени делови налазили у истом простору, у закључаној гаражи, то је спорна штета у конкретном случају обухваћена осигурањем, јер је настала на делу мотоцикла за време док тај део није био просторно одвојен од мотоцикла.

Међутим, према општим условима за комбиновано осигурање моторних возила, који су према одредби члана 902, став 2, тачка 3. Закона о облигационим односима саставни део уговора о осигурању чланом 3, тачка 1. којим су прописане осигуране опасности (ризичи) чијим остварењем се пружа одговарајућа заштита под 12. у алинеји 3, прописано је да су штете настале услед крађе делова возила обухваћене осигурањем само ако су делови у тренутку извршења крађе били причвршћени на возилу или ако су се налазили у закључаном возилу.

С обзиром на наведено, основано се ревизијом указује да су побијане пресуде засноване на погрешној примени материјалног права и да су због тога изостали јасни и потпуни разлози због којих судови налазе да је у конкретном случају тужени дужан исплатити тужиоцу накнаду.

Стога је ваљало обе нижестепене пресуде укинути, како би првостепени суд у поновном поступку, пошто поново оцени садржину услова за комбиновано осигурање моторних возила и тиме разјаснити да ли је настала штета обухваћена осигурањем, поново одлучио о захтеву тужиоца.

(Решење Врховног суда Србије, Рев. 256/92 од 20. новембра 1992. године.)

Испорука возила

Пресудом општинског суда П. 205/91 од 5. децембра 1991. године тужилац је одбијен са захтевом да се утврди да је ништав и рушљив спорни уговор о куповини аутомобила закључен између странака 5. фебруара 1991. године, да се тужени обавезе да му на име плаћене доплате плати износ од 47.157,00 динара са каматом, да му на име обрачунате камате за унапред плаћену цену аутомобила плати износ добијен применом каматне стопе на износ од 171.000,00 дин. за време од 10. октобра 1990. године до 5. фебруара 1991. и на име више уплаћеног пореза на промет износ од 18.840,00 динара са каматом. Тужилац је обавезан да туженом плати трошкове спора.

Благовременом и дозвољеном ревизијом тужилац са разлога прописаних одредбама члана 385, став 1. Закона о парничном поступку побија другостепену пресуду у целини, а у ревизији предлаже да је уважењем исте одлуке судова укине.

Републички јавни тужилац није се изјаснио на ревизију тужиоца, а ни тужени није доставио свој одговор на ревизију.

Ревизија тужиоца није основана.

Окружни суд је одбио жалбу туженог као неблаговремену и потврдио пресуду општинског суда.

Пошто је размотрио све списе, а полазећи од навода ревизије, овај суд је у седници већа закључио да тужиочева ревизија није основана. Пре свега, одлуке судова су донесене без битних повреда одредаба парничног поступка из члана 354. Закона о парничном поступку, а због којих се на основу одредаба члана 385, став 1, тачка 1. и 2. истог закона може изјавити ревизија. Следом тога тужилац неосновано својом ревизијом оспорава одлуке судова због тих повреда не доводећи наводима ревизије у сумњу правилност оцене проведених доказа коју садржи првостепена пресуда и коју је као правилну и потпуну прихватио другостепени суд.

Општински суд је утврдио да није рушљив, нити ништав спорни уговор закључен између странака 5. фебруара 1991. године, по коме се тужилац обавезао да по раније закљученом уговору плати туженом разлику у цени (доплата) за купљени аутомобил која износи 47.157 динара и коју је платио, а по испоруци аутомобила у нову цену је урачуната обрачуната камата на унапред плаћену цену за време од њене уплате до испоруке возила и на нову цену обрачунат и плаћен за 18.840 динара већи порез на промет. При таквом околностима, општински суд је законито поступио када је одбио тужбени захтев тужиоца.

Спорни уговор није рушљив, нити ништав, јер је тужилац између понуде туженог да се раскине ранији уговор уз повраћај плаћене цене са каматом или закључи спорни уговор, прихватио ово друго. Прихватањем и закључењем спорног уговора пристао је да доплати спорну разлику у цени (практично-курсну разлику) од 47.157 динара, па због тога не може тражити њен повраћај, јер спорни уговор није закључио ни уз какав протест или резерву. Он не може тражити ни исплату обрачунате камате на унапред плаћену цену по првом уговору на време од уплате цене до испоруке аутомобила, јер му је то обрачунато у нову цену по спорном уговору. Не може тражити ни повраћај више плаћеног пореза на промет у траженом износу од 18.840 динара, јер је закључењем спорног уговора без протеста и

резерве као купац по закону у обавези да плати порез на промет на нову уговорену цену.

(Пресуда Округног суда у Београду Гж 5360/92 од 15. јула 1992. године.)

Припремио *Димитрије Милић*

ОДЛУКЕ ВРХОВНОГ СУДА СРБИЈЕ

Обавезно психијатријско лечење и чување у здравственој установи (Члан 494. ЗКП у вези са чл. 63. КЗЈ)

У жалби браниоца окривљеног коме је изречена мера безбедности из чл. 63. КЗЈ наводи се да, пошто је утврђено да је окривљени оболео од хроничног душевног обољења и да је у време извршења кривичног дела био у фази погоршања своје основне болести тако да није био способан да схвати значење својих дела и да управља својим поступцима, његова потпуна неурачунљивост искључивала би постојање квалификованог облика кривичног дела убиства из чл. 47, ст. 2, тач. 1. КЗС, за које је неопходно да постоји конекситет између објективне чињенице постојања подмуклости и субјективне чињенице да је сам окривљени свестан да кривично дело управо на тај начин извршава.

Тачно је да је код утврђивања убиства извршеног на подмукао начин потребно постојање кумулативног присуства објективног и субјективног елемента. Објективна компонента подмуклости представљала би начин извршења убиства као прикривеног и потајног, у овом случају на спавању, а субјективну страну карактерисало би искоришћавање беспомоћности жртве која је спавала и није се могла бранити.

Чињеница да је реч о неурачунљивом учиниоцу искључује његову кривичну одговорност за убиство извршено на подмукао начин и самим тим и примену оних кривичних санкција које се могу изрицати само кривично одговорним учиниоцима.

Али, подмуклост као квалификаторно обележје наведеног кривичног дела манифестована кроз начин и околности лишења живота жртве од стране неурачунљивог починиоца, као објективно обележје наведене инкриминације, утврђена је као несумњива и не може се искључити (више удараца чекићем по глави жртве која је спавала).

Недостатак субјективног елемента подмуклости у који би били укључени свест и воља да се поступи управо на такав начин и условио је изрицање мере безбедности (члан 63. КЗЈ) као самосталне кривичне санкције.

Имајући у виду све ово, приликом изрицања мере безбедности обавезног психијатријског лечења и чувања у здравственој установи - чл. 63. КЗЈ неурачунљивом учиниоцу кривичног дела убиства из чл. 47, ст. 2, тач. 1. КЗС довољно је да се за постојање квалификованог облика наведене инкриминације - подмуклости утврди само њена објективна компонента манифестована у начину и околностима извршења дела.

Правно квалификујући понашање окривљеног по чл. 47, ст. 2, тач. 1. КЗС, првостепени суд је правилно применио кривични закон, па су жалбени наводи којима се то оспорава у целости неосновани.

(Решење Врховног суда Србије Кж 841/92 од 4. септембра 1992. и решење Округног суда у Београду К 267/92 од 22. јуна 1992. године.)